

Riigikogu õiguskomisjoni

istungi protokoll nr 4

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 05. mai 2015

Algus 14.00, lõpp 16.45

Juhataja: Heljo Pikhof

Protokollija: Tiina Kärсна

Võtsid osa: Uno Kaskpeit, Imre Sooäär, Kristjan Kõljalg, Külliki Kübarsepp, Mark Soosaar, Olga Ivanova, Raivo Aeg, Toomas Vitsut, Carina Rikart (nõunik)

Puudus: Igor Gräzin

Kutsutud: siseminister Hanno Pevkur, korraldus- ja migratsioonipoliitika asekanstler Raivo Küt, piirivalvepoliitika osakonna juhataja Rando Kruusmaa ja sama osakonna juhataja asetäitja Janek Mägi, Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor Elmar Vaher, kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise asekanstler Jonatan Vseviov, Kaitsepolitsei ameti peadirektor Arnold Sinisalu, Teabeameti peadirektor Rainer Saks, viitseadmiral reservis Tarmo Kõuts (1. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Kollektiivne pöördumine iseseisva piirivalve taastamise asjus.

1. Kollektiivne pöördumine iseseisva piirivalve taastamise asjus.

Õiguskomisjon arutas kollektiivset pöördumist iseseisva piirivalve taastamise asjus. Kuulati ära istungile kutsutud ametkondade esindajate ning pöördumise esitaja seisukohad ning vastused küsimustele.

Komisjoni liikmetele anti ülevaade põhjustest miks politsei ja piirivalve ametkonnad ühendati, mis kasu see on toonud ning milline on hetkeseis. Tutvustati piirivalve töö põhikomponente, juhtimismudelit, koosseisu ning tasustamisega seotud andmeid, samuti piirivalvurite varustusega seonduvat jne. Siseminister andis ülevaate ka Vabariigi Valitsuse tööplaanis olevatest kavatsustest arvestades piiri valvamise vajadusi. Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) peadirektor Elmar Vaheri ettekandes kajastus muuhulgas tegevus idapiiril ning merel, samuti piirialane koostöö teiste riikidega.

Komisjoni liikmed esitasid ametkondade esindajatele rohkelt küsimusi. Sooviti teada, kuidas on ühildatud politsei ja piirivalve funktsioonid, kuidas toimub PPA-s info liikumine, milline võimekus on kiirreageerimise üksusel, kuidas on riigikaitse kavas arvestatud sellega, kui piiril toimub reaalne rünne. Küsimused puudutasid ka piirivalve kopteri reageerimise kiirust, üldist julgeolekulukorda, samuti seda, kuidas piirivalve peaks põgenikega käituma, kas piirivalve võiks kuuluda kaitseväge koosseisu, miks piirivalve tegeleb kalavõrkude eemaldamisega merel jne.

Ametkondade esindajate selgitustest jäi kõlama, et PPA töö on võrreldes politsei ja piirivalve eraldi tegutsemise aegse ajaga tunduvalt efektiivsem ning kahe erineva ametkonnana tegutseva piirivalve taastamist ei toetata.

Peale küsimuste ammendumist kuulati ära komisjoni liikmete seisukohad kollektiivse pöördumise osas. Riigikontroll plaanib 2016. aasta alguses valmis saada auditi "Politsei- ja Piirivalveameti ühendamise tulemuslikkus ja väljavaated edaspidiseks", milles annab hinnangu, kuidas on politsei- ja piirivalveameti ühendamine ning selleks tehtud reformid mõjutanud asutuse põhieesmärkide täitmist. Jõuti seisukohale, et Riigikontrolli auditi tulemusi arutatakse komisjonis. Ühelt poolt oli arvamusi, et otsuse langetamisega ei

tohiks kiirustada ja saadud informatsiooni tuleks täiendavalt analüüsida, kuulata sõltumatuid eksperte, teiselt poolt pakuti välja, et laseme riigikontrollil auditi läbi viia, et siis juba ekspertide abiga saada PPA toimimisest selge ülevaade.

Riigikogu õiguskomisjon edastab oma seisukoha kirjalikult kollektiivse pöördumise esitajatele järgides Riigikogu kodu- ja töökorra seadust.

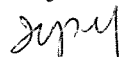
Leiti, et tugev piirivalve on riigi julgeolekule tähtis ning pole kindlust, et PPA eraldi ametkondadeks lahutamine piirivalvet tugevdaks. Ühendameti juhtidel tuleb tagada organisatsiooni tõhusus nii politsei ülesannete täitmisel kui ka tugeva piirivalve tagamisel. Tõdeti, et teatud valdkondades on lisaressursse tarvis, et PPA juhid peavad veelgi paremini tagama organisatsiooni kahe olulise funktsiooni nagu piirivalve ja politseifunktsiooni koostöö, käsuliinide, inimeste väljaõppe ja töötingimuste ühtlustamise.

Komisjon leidis, et politsei- ja piirivalveametit pole mõistlik lahutada, kuna pole kindlust, et see piirivalvet tugevdaks. Komisjoni liikmed Uno Kaskpeit ja Külliki Kübarsepp jäid selles osas eriarvamusele.

Otsustati:

1.1 Teavitada pöördumisel märgitud kontaktisikuid komisjoni seisukohast pöördumise suhtes. (konsensus).

Heljo Pikhof

Juhataja

Tiina Kärnsa

Protokollija